Erratum Report LEI 14-128

19 januari 2015

Koeijer, T.J. de, P.W. Blokland, C.H.G. Daatselaar, J.F.M. Helming, H.H. Luesink, 2015. *Scenario's voor grondgebondenheid: Een verkenning van de varianten binnen het wetsvoorstel Verantwoorde groei melkveehouderij.* Wageningen, LEI Wageningen UR (University & Research centre)

Inleiding

In de nota is de berekening van variant 3 onjuist uitgevoerd. Hierdoor is voor variant 3 het aantal bedrijven dat aanvullende maatregelen moet nemen evenals de bijbehorende extra vraag naar grond per provincie overschat. Variant 3 betreft een normering van de mestverwerking voor groeibedrijven gebaseerd op de plaatsingsruimte in het voorgaande jaar. In formule kan de eventueel benodigde aanpassing van het areaal per bedrijf voor bedrijven die groeien als volgt worden berekend:
Extra benodigde grond per bedrijf = (Melkveefosfaatproductie (2020) – Fosfaatplaatsingsruimte (2020) - melkveefosfaatreferentie (2013) – Maximale mestverwerking (% van plaatsingsruimte areaal voorgaande jaar (uitgegaan is van 2013) / gebruiksnorm (2020). De omvang van de aanvullend benodigde maatregelen op groeibedrijven wordt in variant 3 vooral bepaald door de in de verkenning gehanteerde groeifactoren. Variant 1 betrof een normering van het fosfaatoverschot voor groeibedrijven, variant 2 betreft een graasdiernorm voor alle melkveebedrijven.

Aannames

Voor een goed begrip van het effect van variant 3 worden de gehanteerde aannames (blz. 11) nogmaals toegelicht. Bij de verkenning van de effecten is ervan uitgegaan dat 15% van de melkveebedrijven zal groeien tot het jaar 2020. Dit betekent dat in deze variant maximaal 15% van de bedrijven aanvullende maatregelen zou moeten treffen. Bij de aannames over de groei van het aantal melkkoeien is ook verondersteld dat het areaal op deze bedrijven evenredig met het aantal koeien toeneemt. In het rapport noemen we dit de reguliere grondvraag. Deze aanname is gebaseerd op het gegeven dat het areaal in de melkveehouderij over de jaren heen vrijwel constant is en dat het areaal van stoppende melkveebedrijven zal worden overgenomen door de overige melkveebedrijven. Door de aanname over de evenredige groei van het areaal en de melkkoeien hoeft een groot deel van de groeiende bedrijven geen extra aanvullende maatregelen te nemen als gevolg van variant 3. Door het effect van het voerspoor wordt het aantal bedrijven dat maatregelen zou moeten nemen nog weer kleiner. Hierdoor zijn de uiteindelijk berekende effecten beperkt.

Reflectie

In de praktijk zal er op individuele bedrijven een faseverschil zijn. Bij uitbreiding van het aantal koeien zal veelal niet tegelijkertijd ook een uitbreiding van het areaal gefinancierd kunnen worden. Door deze beperking op bedrijfsniveau moeten mogelijk meer individuele bedrijven aanvullende maatregelen nemen dan deze verkenning op sectorniveau aangeeft. De totale effecten op sectorniveau blijven desondanks tot 2020 beperkt. Over een langere tijdsperiode gemeten zullen de effecten groter zijn. Dit geldt zeker voor variant 3. Doordat de bedrijven verder groeien, neemt het melkveefosfaatoverschot boven de melkveefosfaatreferentie gestaag toe. Hierdoor ebt het dempende effect van de melkveefosfaatreferentie op de extra grondvraag langzaam weg.

Erratum

In dit erratum zijn de data voor de varianten P20%, P50% en P80% van variant 3 in de hierna volgende figuren aangepast. De data voor variant 1 (P50, P80, P100) en variant 2 (3GDE) zijn ongewijzigd.

De nieuwe data voor variant 3 hebben ook gevolgen voor de tekst die gebaseerd is op de figuren. Dit geldt ook voor de conclusies (blz. 30). Hieronder zijn de aanpassingen voor de conclusies gegeven:

1. Het aantal bedrijven dat maatregelen moet nemen varieert van minder dan 0,5% voor de variant P100 tot 7% voor de variant P20%.

wordt

Het aantal bedrijven dat maatregelen moet nemen varieert van minder dan een 0,5% voor de varianten P100, P50% en P80% tot 2% voor de variant P50.

2. Per bedrijf moet gemiddeld 6 tot 12 ha extra grond worden verworven.

   wordt

   Per bedrijf moet gemiddeld 7 tot 12 ha extra grond worden verworven.

3. De effecten van de aanvullende voorwaarde op de grondprijs zijn het sterkst in de zuidoostelijke provincies omdat daar relatief de meeste bedrijven zijn die maatregelen moeten nemen. Om de voorspelde groei van de melkproductie te kunnen realiseren, neemt de vraag naar landbouwgrond in deze provincies in veel varianten met meer dan 100% toe.

   wordt

   De effecten van de aanvullende voorwaarde op de grondprijs zijn het sterkst in de zuidoostelijke provincies omdat daar relatief de meeste bedrijven zijn die maatregelen moeten nemen. De provinciale effecten voor de grondmarkt bij variant 3 daarentegen spitsen zich niet toe op de zuidoostelijke provincies. Om de voorspelde groei van de melkproductie te kunnen realiseren, neemt de vraag naar landbouwgrond in de zuidoostelijke provincies toe met meer dan 100% voor variant 3GDE tot minder dan een half procent voor variant P80%.

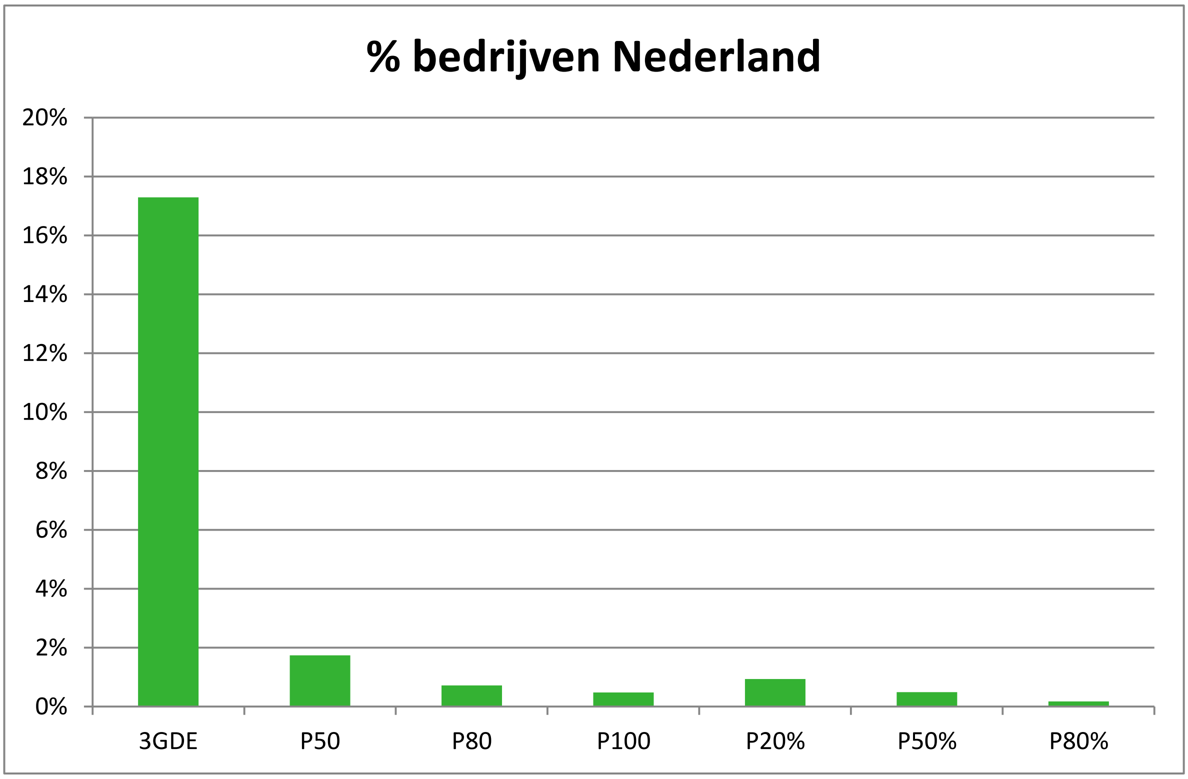
4. Het effect van invoering van de aanvullende voorwaarde op de grondgebondenheid is beperkt doordat de meeste melkveebedrijven geen maatregelen hoeven te nemen om de voorspelde groei van de melkveestapel te realiseren. De gemiddelde veedichtheid neemt hooguit af van 1,56 melkkoeien per hectare in 2020 zonder aanvullende voorwaarde tot 1,53 in de variant P20%.

   wordt

   Het effect van invoering van de aanvullende voorwaarde op de grondgebondenheid is beperkt doordat de meeste melkveebedrijven geen maatregelen hoeven te nemen om de voorspelde groei van de melkveestapel te realiseren. De gemiddelde veedichtheid neemt hooguit af van 1,56 melkkoeien per hectare in 2020 zonder aanvullende voorwaarde tot 1,55 in variant P50.

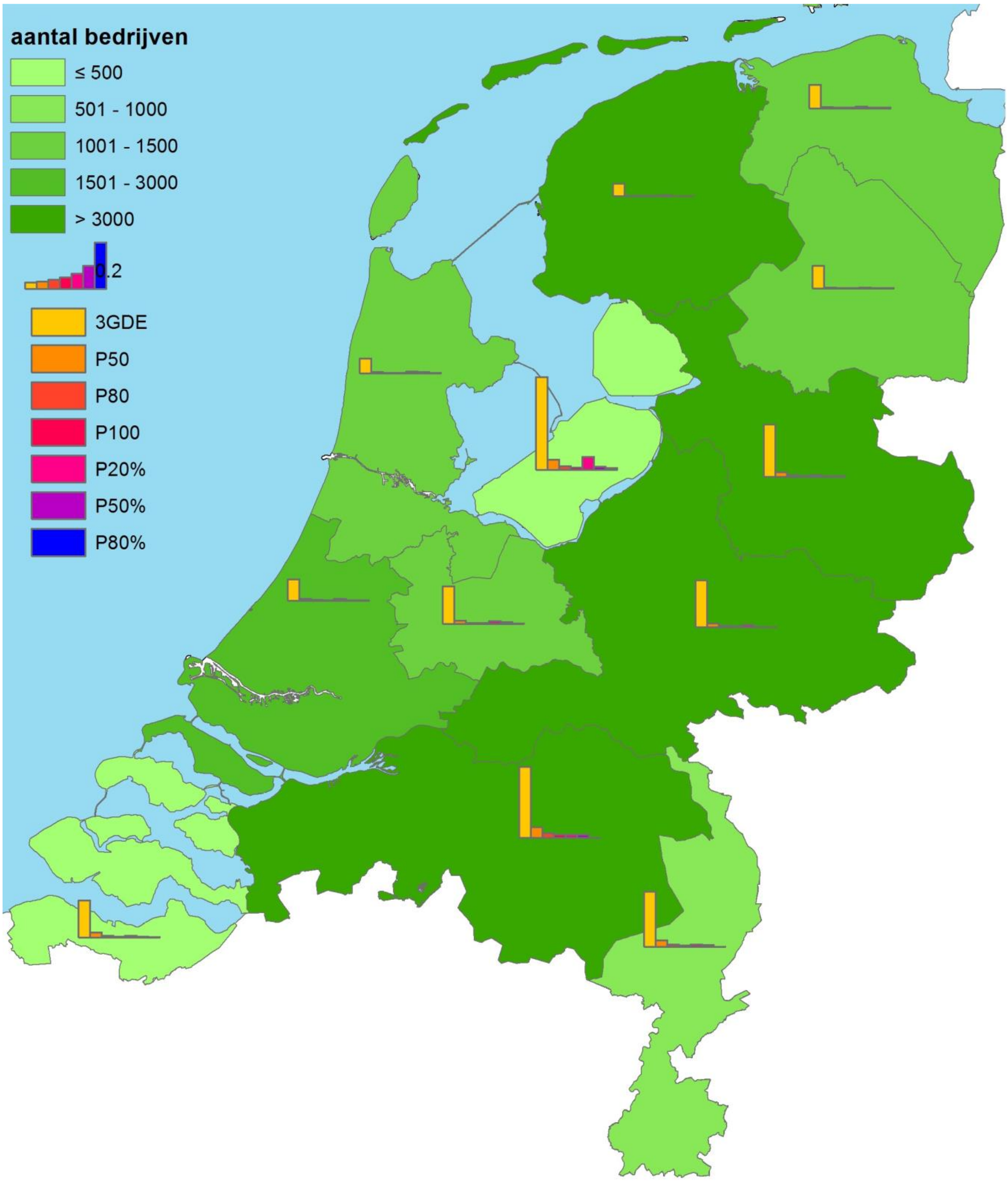
Door de aanpassing van de resultaten zijn de effecten van variant 3 voor het aantal bedrijven dat aanvullend maatregelen moet nemen en voor de totale grondvraag beduidend lager en zijn ze overwegend kleiner dan die van variant 1 in tegenstelling tot de nota.

Figuren

Figuur 3.1 *Het aandeel melkveebedrijven (%) dat aanvullende maatregelen zal moeten nemen om de voorspelde groei in 2020 te realiseren per variant*[1]

[1] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Figuur 3.2 *In de staafdiagrammen het aandeel melkveebedrijven (%) per provincie dat aanvullende maatregelen zal moeten nemen; het totaal aantal melkveebedrijven in kleur*[2]
Bron: MAMBO-berekeningen.

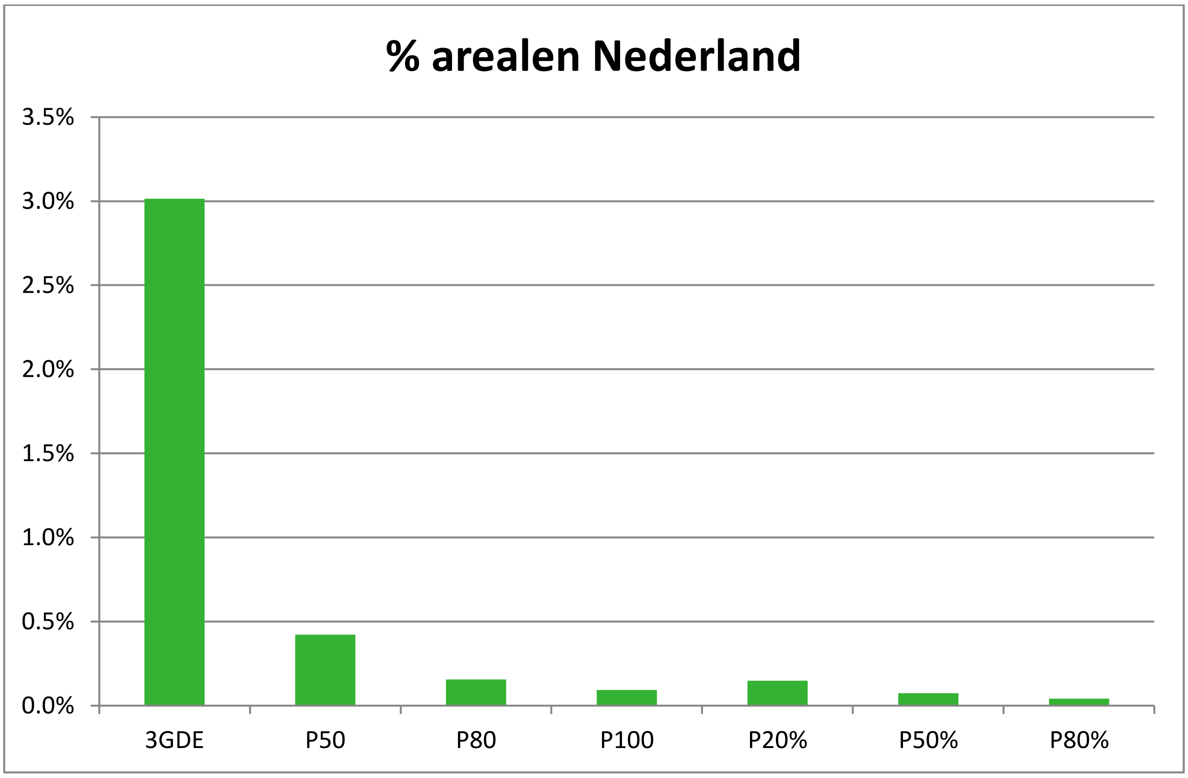
[2] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Tabel 3.1
Het aandeel melkveebedrijven (in procenten van het aantal melkveebedrijven per provincie) dat aanvullende maatregelen moet nemen om aan de voorwaarden van de onderscheiden varianten te voldoen[3]

	3GDE	P50	P80	P100	P20%	P50%	P80%
Drenthe	10	1	0	0	0	0	0
Flevoland	40	4	2	1	6	1	1
Friesland	5	0	0	0	0	0	0
Gelderland	20	2	1	0	1	0	0
Groningen	10	1	0	0	1	0	0
Limburg	24	3	1	1	1	1	0
Noord-Brabant	30	5	2	1	1	1	0
Noord-Holland	6	1	0	0	1	1	0
Overijssel	22	2	1	0	1	0	0
Utrecht	16	1	0	0	1	1	0
Zeeland	16	2	1	0	1	0	0
Zuid-Holland	9	1	0	0	1	0	0
Nederland	17	2	1	0	1	0	0

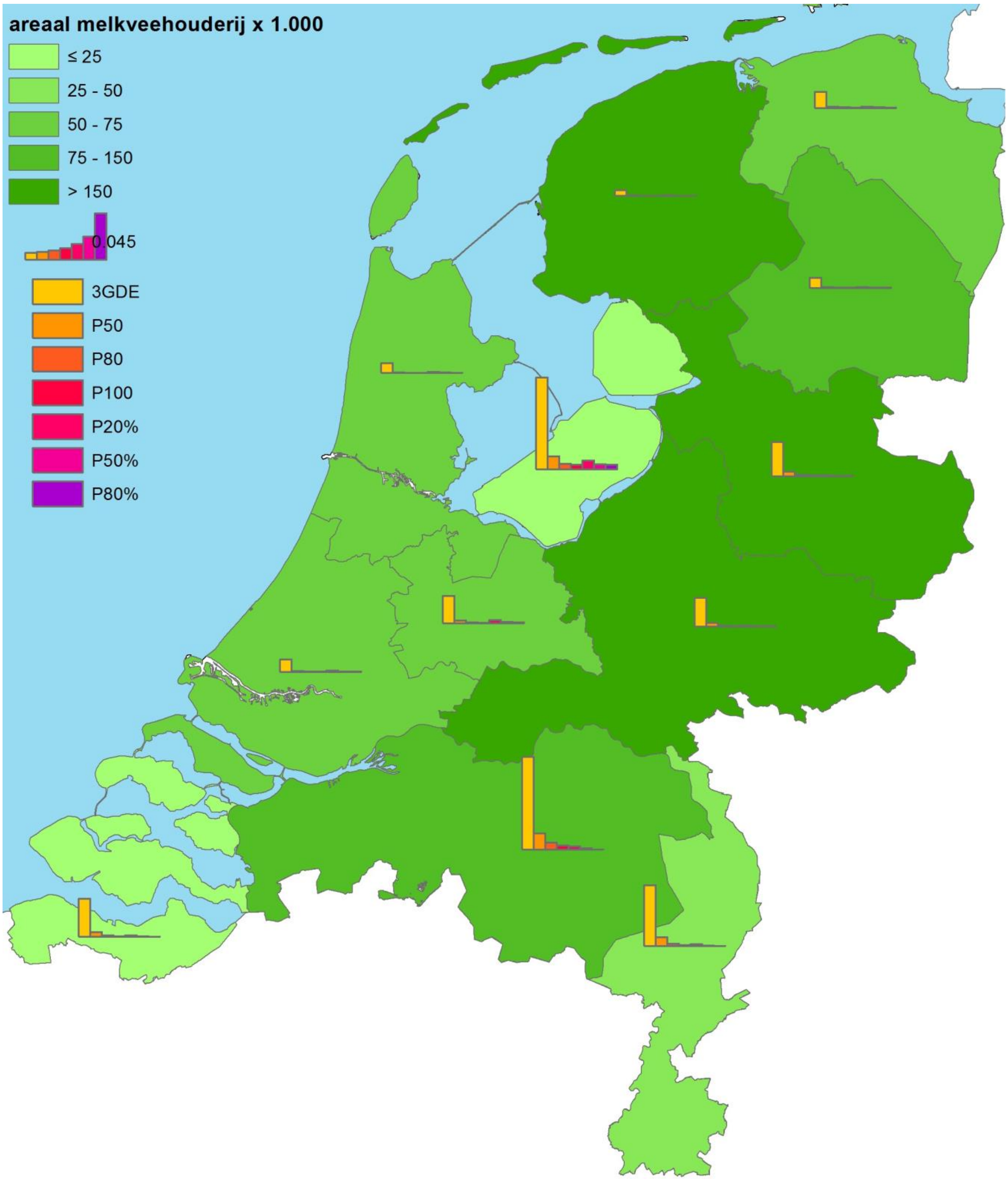
0-1 = groen, 1-5 = licht rood, 5-10 is oranje/bruin, >10 = rood

Bron: MAMBO-berekeningen.

Figuur 3.3 *De benodigde toename van het areaal in de Nederlandse melkveehouderij (% van het totale areaal in de melkveehouderij) per variant*[4]
Bron: MAMBO-berekeningen.

[3] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).
[4] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Figuur 3.4 *De benodigde toename van het areaal in de melkveehouderij per provincie voor de verschillende varianten in staafdiagrammen; het totaal areaal in de melkveehouderij per provincie in kleur*[5]

Bron: MAMBO-berekeningen.

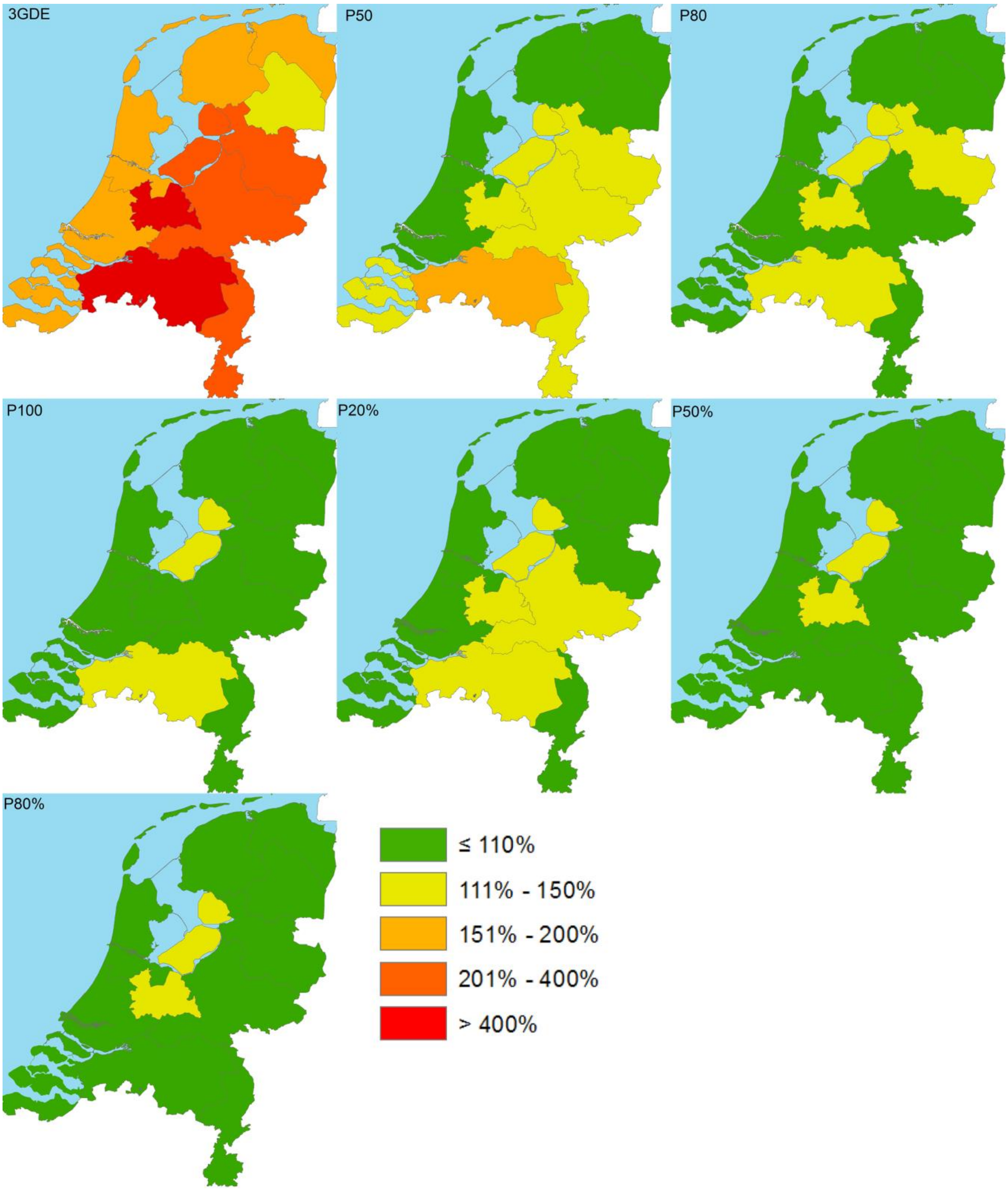
[5] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Tabel 3.2
Het extra benodigd areaal (ha) per gemiddeld melkveebedrijf per provincie. De gemiddelde arealen gelden alleen voor die bedrijven die aanvullende maatregelen moeten nemen (zie paragraaf 3.2)[6]

	3GDE	P50	P80	P100	P20%	P50%	P80%
Drenthe	6	11	11	13	10	12	13
Flevoland	16	20	25	33	11	25	37
Friesland	6	9	6	5	5	14	14
Gelderland	6	9	6	5	5	15	20
Groningen	10	15	10	8	13	18	13
Limburg	13	16	13	8	10	4	0
Noord-Brabant	13	15	14	12	9	4	0
Noord-Holland	8	6	5	4	7	3	3
Overijssel	6	9	8	9	6	7	3
Utrecht	7	8	8	6	10	8	16
Zeeland	16	14	10	6	11	7	4
Zuid-Holland	6	5	3	2	6	7	5
Nederland	8	12	11	9	8	7	12
	0-5 = groen, 5-10 is oranje, > 10 = rood						

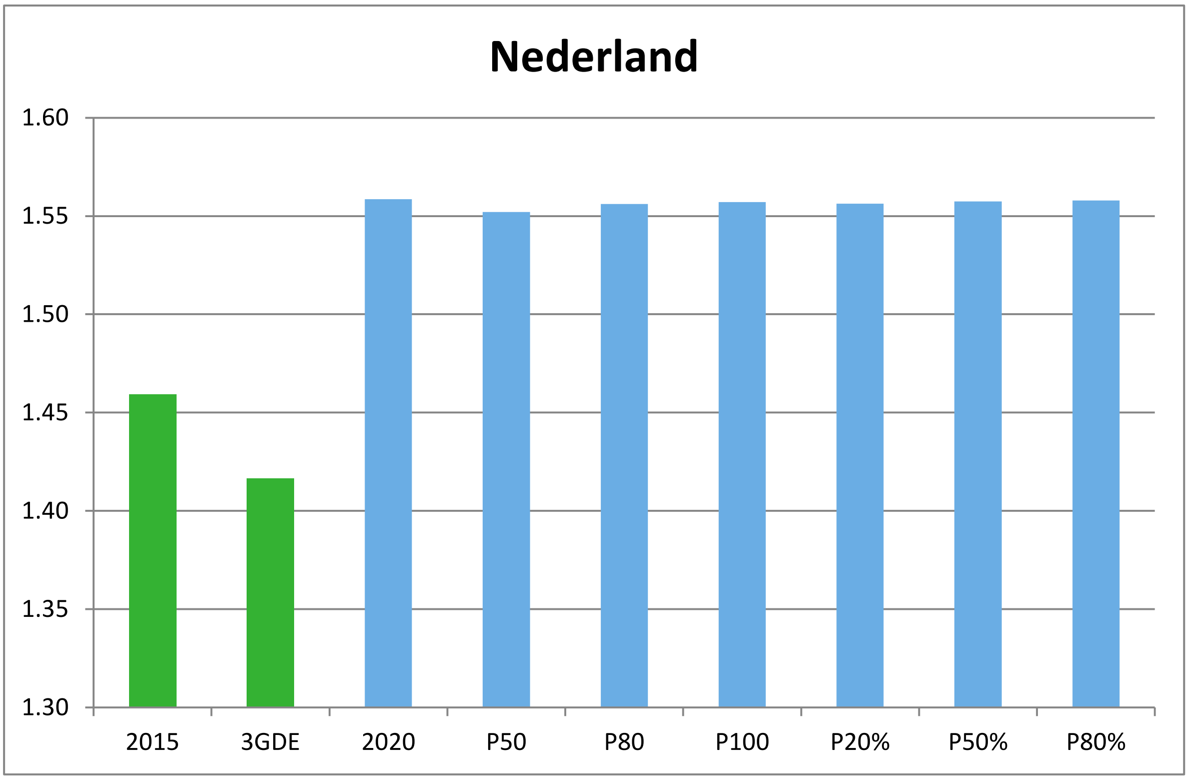
Bron: MAMBO-berekeningen.

[6] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Figuur 4.1 *Per variant de totale grondvraag (in % van verhandelde omvang in 2013) om de verwachte uitbreiding van de melkveestapel in 2020 te kunnen realiseren*[7]

[7] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).

Figuur 6.1 *De veedichtheid (melkkoe/ha) in de verschillende varianten*[8]

[8] De aanpassing betreft variant 3 (P20%, P50% en P80%).